

ပအိုဝ်းလိတ်လိုင်စွမ်းလီတာ့ဗဟိုသံဃာ့ဦးစီးဌာန

စီးစဲဦးတမ်းထန်းဖေး

ပအိုဝ်းလိတ်မျိုးစေ့

KHUN PAOH

ငေါင်းတယ်အွဉ်

(နိဒါန်း)

ထာ၊မာ၊ကိစ္စ ကပိုင်းဝို၊ တွမ်းအမျှာ၊နောင်၊ စူးဗား၊ အမျှာ၊ထာ၊ကျိုက်၊ နေးဗား၊ အမျှာ၊ဆန္ဒ၊ ထမ်ဖေးဗားအမျှာ၊ ကိုကော့ချက်၊ မာ၊ဖေးဗား၊ စတင်နိုင်းနောင်၊ပုံ၊သွ။ ကွပ်နောင်၊မေးကပိုင်းဝို၊ဒါ၊ နိပအိုဝ်းတရားခို၊လမ်း “ ပအိုဝ်းလိတ်မျိုး ” ကိစ္စယိုနောင်၊ စူးအမျှာ၊ထာ၊ကျိုက်၊ နေးအမျှာ၊ဆန္ဒ၊ ထမ်ဖေးအမျှာ၊ ကိုကော့ချက်တင် ဖေးနေး ကယ်နီးဟောင်ဟောင်နောင်၊ တလင်ထွ၊တလင်၊ အောင်၊စီ၊စဲဉ်၊ တမ်းထန်းလွေ၊ဖေးနောင်၊ သွ။

ပအိုဝ်းလိတ်လိုင်စွမ်းလီတာ့ ဗဟို သံဃာ့ဦးစီးဌာန အနေ နှင့် ကစီစဲဉ်ဖေး စတုတ္ထအလင်းယို နောင်၊တဲ့ နောင် ၁၃၅၅ ဗား၊ ဒုတိယဝါဒီဆန်း (၇) နီး၊ ဝေင်၊တောင်၊ကျော်၊ ကျောင်း၊ အေးခေတီ လိတ်သွဉ်တိုက်ကို ပအိုဝ်းလိတ်လိုင်စွမ်းလီတာ့ဗဟိုသံဃာ့ဦးစီးဌာန အရေးပေါ် ပွယ်၊မေ့၊ခွဲး ဆွဲ၊ဖျတ်ချက်အလှ၊ စီစဲဉ် တမ်းထမ်ဖေး ဖျင်ယင်း အမျှာ၊ကိုကော့ချက် အတိုင်း၊ပုံ၊နောင်၊သွ။

စီစဲဉ် တမ်းထမ်ယင်းနိုင်းမဲ၊လိုင်နီးတင်

- ၁။ ပီ၊ သရ၊ အမည်၊ အမဲ၊ စတင် မူလ လိတ်မျိုးနမ်းနောင်၊ ပြောင်လဲ၊ငါးတောင်း စူးချာ၊အလီ၊စူး၊စူး၊နောင်၊သွ။
- ၂။ လိတ်မျိုးတွယ်၊ကို သွဉ်ခန်း (၁) နောင်၊အောင်၊အရဲဉ်း (၁၀) တင် သွဉ်ခန်း (၂) (၃) နောင်၊ပုံ၊တဲ့ အွဉ်၊ပွန်ပီယင်း အရဲဉ်း (၁၀) နေနေနောင်၊သွ။
- ၃။ နိပအိုဝ်း အသွ၊တအဲဉ်တောင်း၊ ငေါင်းအရဲဉ်းနောင်၊နောင်၊ အွဉ်၊နယ်လွေ၊ နေးတွမ်း အမဲ၊ခတ် (X) နိုင်းယိုသွ။
- ၄။ ဖတ်လွှ၊ခန်းတဲ့ အွဉ်၊လွေ အမဲ၊ (၁) အမဲ၊ (၂) ထွ၊တင် အမဲ၊ (၁) နောင်၊ ငေါင်းရိုးရိုးပါ၊ လက်ားပါ၊ အမဲ၊ (၂) နောင်၊ ငေါင်းလက်ားတွမ်း ဆင်ထု အရွတ်ပုံ၊နောင်၊သွ။
- ၅။ ဖတ်လွှ၊ခန်းကိုကပါဒါ ငေါင်းပုံ၊နောင်၊တဲ့ ဖေးနေးကထွာချာ၊ ငေါင်းအကျိုးအာ ငါအငို၊တန်ပုံ၊တင် စန်းတသာသေ့၊ထင်းတဲ့ပါ၊ စူးချာအလီ၊တဲ့ အောင်၊ချာ၊နောင်၊ သွ။
- ၆။ သွဉ်ထူးသားပုံ၊ ဖေးနေး ကယ်နီးစွမ်းငါငါတင် တမ်းစန်းသေ့၊ဖေးပါ လို၊ဖေး ကဗျာပုံ၊တွမ်း အရွတ်ပုံ၊နောင်၊ယင်သွ။

- ၇။ လိတ်ဟော်ခန့်တဲ့ ဖေးနေးကယိန်းစွမ်းစွမ်းတင် တမ်းသော့ထင်းယံး (၁) ပျတ်
နောင်သွ။
- ၈။ ဗဟုသုတ ဖေးနေး ကယိန်းအာအာတင် ဆရာသီးအတွက် ငေါင်းထွဉ်းချက်နောင်၊
တမ်းသော့ဖေးပါနောင်သွ။
- ၉။ တမ်းသော့ဖေးပါ ငေါင်းရိပွဲး ရီနယ်၊ဖုံးယင်နောင်သွ။
သွဉ်ထူးဒါးလ၊ထွ။ လိတ်ပအိုဝ်းယို အကျိုတရာ၊နောင်...
- ၁။ လိတ်တဖြိုးငေါင်းတငါတင် အခရာ သေနားသွ။တလဲင်းချင်း။
- ၂။ ကမ္ဘားလောင်း လိုတို့ငါးသီး အငေါင်းငါးဖုံးယို (သွဉ်ထူး) တမ်းမတ်နောင်၊လ၊တွင်
ဒါးယိုလ၊အီ။
- ၃။ သုတေသီ ပုဂ္ဂိုလ်းတို့ငါးသီးလဲ့ ဖတ်ပွဲးသွဉ်နယ်၊ကစဒါး သေဗောင်ယိုအီတင် ကွိုက်
ပေါင်၊ဇရ၊ဟောင်မု၊ထွာအီဟား နောင်သွ။

ပအိုဝ်းလိတ်လဲ့င်၊စွမ်းလီထား
ဗဟိုသံဃားစိုး၊

- နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
- အရဟတော = လို၊လူးပြဟာ၊ သတ္တဝါ၊ခိုမူ၊ ကားကလူ၊ယို၊ ကွပ်ထူးတို့က်ယံ၊
အရဟံဂုဏ်၊ဘျိုးတန် သွံခမ်း၊ ခင်လမ်း၊ပွမ်းဖမ်း၊ ကကျော့စွမ်း
စမ်းဒါး
- သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ = ကောသွဉ်ဖေးဒါး၊ ဆရာအဲဉ်ထောင်း၊ ပေးစောင်းနမ်းချာ၊
ယံငါးစင်းစဲ့၊ ကြောင်းကြဲတရာ၊ ကွပ်ထေငါးမ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊
ယံခေါပေးဂုဏ်၊ဘျိုးတန် သွံခမ်း၊ ခင်လမ်း၊ ပွမ်းဖမ်း၊ ကကျော့
စွမ်းစမ်းဒါး
- ဘဂဝတော = သူပါးဘျိုးတော၊ ပေးကျော့ငါးထာ၊ ဘဂဝါးဂုဏ်၊ ဘျိုးတန်
သွံခမ်း၊ခင်လမ်း၊ ပွမ်းဖမ်း၊ ကကျော့စွမ်းစမ်းဒါး
- တဿ = ပေးတုထူးနောင်၊နောင်
- နမော = ဂူနုတဆီ၊ ကတောင်ကီ အွဉ်ဒင်၊ ဝဲင်ထင်ချာသွ။ ပေးထွ။

ပတ္တနား - ကြီးဆူး

- ၁။ ကွပ်အရဟံဂ္ဂုဏ်၊ ပွန်အဟူဒဲတင်၊
ကောသုဉ်သားဖုံဒဲတဲ ထိုက်ထိုက်တန်တန်၊
ယံကလးလူသွော့ဆူး ပငါပရာနော။
- ၂။ ကွပ်သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဂ္ဂုဏ်၊ ပွန်အဟူဒဲတင်၊
ကောသုဉ်သားဖုံဒဲတဲ ယံကသေနာ၊
ယံကဒါသွော့ ပငါပရာနော။
- ၃။ ကွပ်ဘဂဝါဂ္ဂုဏ်၊ ပွန်အဟူဒဲတင်၊
ကောသုဉ်သားဖုံဒဲတဲ ဘွန်ကံယံကတန်သွော့ပငါပရာနော။
- ၄။ နီပွေဘုရာနောဝ်၊ သံဆိတခမ်း၊ ခင်လမ်းဖွမ်းဖဲမ်း၊
ကျောစွမ်းစဲမ်းလဲဉ်းသွ။
ကွပ်ပိုးရိုးဗား၊ ငေါင်းသစ္စာယိုတင် နီပအိုဝ်းလိတ်ယိုတဲ
ကမ္ဘာလောင်းဖွမ်းဖဲမ်း ကျောစွမ်းစဲမ်းသွော့နော။

(ပါဠိ) အက္ခရား သရစဉ်း (၇) ဖြူး

စဉ်း	အနမ်း	သရ ဗီးပယ်တား	အငေါင်းပျံးစံး	တောင်,အီ
၁	အ	-	အရဟံ	ဂ္ဂုဏ်းတေး
၂	အာ	-၁	အာဒိ	အထျး (ပါ)
၃	အု	၀	အုတိဝိ	နဲင်းယို (ပါဠိ)
၄	အို	၁	အိုတိ	ဘေးရန်း (ပါဠိ)
၅	အူ	၂	အူဇ	ပျိုးစဉ်း (ပါဠိ)
၆	အို	၃	အိုန	ယွမ်း (ပါဠိ)
၇	အေ	၄	အေက	တဗား (ပါ)
၈	အြ	၅	အြကာသ	အခွင် (ပါ)

ပအိုဝ်းသရစဉ်း(၁၆)ဖြိုး

စဉ်း	အနမ်း	သရ ဇီးပယ်တာ	အငေါင်းထန်းပျိုး	တောင်အီ
၁	အ	-	အထျ၊အနာ	
၂	အာ	-၁	အာဝါး	
၃	အိ	◌ိ	အိပနား	စွိုးပနား
၄	အီ	◌ီ	ချေးတအီ	
၅	အု	-၂	နင်းအု	လို့မူးမဉ်း
၆	အူ	-၂	အူမေး	
၇	အေ	◌ေ	ခွန်အေ	လို့မဉ်း
၈	အေ	◌ေ	အေ-ဘိ-စိ-ဒီ	အင်္ဂလိပ်စီး
၉	အဲ	◌ဲ	လို့တအဲ	လို့တဟီးတအဲ
၁၀	အဲ	◌ဲ	ထမ်းအဲ	အဲ-အယ် အငေါင်းပိဝင်
၁၁	အဲင့်	◌ဲင့်	လို့ဗျိုအဲင့်	လို့ဒီအဲတောင်
၁၂	အဲင်	◌ဲင်	အလွီးဟွမ်အဲင်	အရသာလွီး
၁၃	အော့	◌ော့	ဇိုးအော့ထာ	ပိုးမော့ဒုက္ခအော့ထာ
၁၄	အော်	◌ော်	ဝါ၊အော်ကွင်	ပါချောက်ကွင်
၁၅	အို	◌ို	ထွီးအိုထာ	ထွီးအ၊ ဖြောင်ထာ
၁၆	အို	◌ို	တအိုလူး	တအိုမုတ်

တောင်ခါး = အ၊ အိ၊ အု၊ အေ၊ အဲ၊ အဲင့်၊ အော့၊ အို၊ ယို (ဂ) နောင်
 သရ အငေါင်းဇွင်းစား (ရသ - သရ)
 အာ၊ အီ၊ အူ၊ အေ၊ အဲ၊ အဲင်၊ အော်၊ အို၊ ယို (ဂ) ဖြိုးနောင်
 သရ အငေါင်းဆွားစား (ဒီသ-သရ)